

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-3047

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Kantola, Tero			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Ihminen alastomimmillaan" : diskurssianalyttinen tarkastelu mielenterveyshäiriöistä naistenlehdissä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-12-23	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 163 s., 57 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tutkittiin sitä mistä aiheista naistenlehtien mielenterveyshäiriöitä käsittelevissä jutuissa kirjoitettiin, mitkä mielenterveydenhäiriöt olivat esillä ja ketkä olivat näiden juttujen toimijoita. Lisäksi tutkielmassa haettiin vastausta siihen miten edellä mainituista aiheista kirjoitettiin. Menetelminä käytettiin sisällöllistä ja statuksellista luokittelua sekä diskurssianalyysiä. Sisällöllisellä luokittelulla etsittiin mielenterveyshäiriöiden asiasisältöjä ja vastausta kysymykseen mistä mielenterveyshäiriöitä koskevissa jutuissa kirjoitettiin. Sisällöllistä luokittelua käytettiin väljästi apuvälineenä statuksellisen tason tarkastelua varten. Statuksellisen tason miten kysymyksen vastauksen esille saamisessa käytettiin diskurssianalyysiä.</p> <p>Naistenlehdissä mielenterveyshäiriöiden keskeisinä pelkistettyinä asiasisältöinä olivat terveyden ja sairauden, normaaliuden ja poikkeavuuden, hallinnan ja hallitsemattomuuden, elämän ja kuoleman, merkityksellisyyden ja merkityksettömyyden, asiantuntijuuden ja asiantuntemattomuuden, hyvyyden ja huonouden, solidaarisuuden ja epäsolidaarisuuden, oikean ja väärän minuuden, ympäristön ja yksilön väliset ristiriidat. Näiden ympärille kietoutui diskursseja eli puhe- ja ajattelutapoja, jotka tekivät mielenterveyshäiriöitä ymmärrettäväksi juttujen lukijoille. Tutkielman tärkeimmät tulokset ovat mielenterveyshäiriöitä koskevista jutuista löytyneet diskurssit. Diskursseja on seitsemän: elämänhallinta-diskurssi, itsetuntemuksen etsintä –diskurssi, asiantuntijuus-diskurssi, yhteisöllisyys-diskurssi, ajan ilmapiiri –diskurssi, kulttuurinen status –diskurssi ja häiriön hallitsemattomuus –diskurssi.</p> <p>Tutkimusaineistona olevien naistenlehtien mielenterveyshäiriöitä koskevissa jutuissa tehtiin diskursseilla ristiriitaisesti häiriöihin liittyviä asioita ymmärrettäväksi. Tällainen ristiriitainen jako muodostui sen ulottuvuuden välille, kuinka diskursseissa painotettiin yksilön oman elämänsä itsenäistä hallintaa ja kuinka painotettiin yksilön ulkopuolisia yksilön itsenäiseen elämänhallintaan vaikuttavia tekijöitä. Elämänhallinnan tarkastelu on vallitseva tapa käsitteellistää mielenterveyshäiriöitä. Johtopäätöksinä voidaan todeta myös seuraavaa: Naistenlehdet tarjoavat elämänhallinnan malleja, naistenlehdissä itsetuntemus on mielenterveyden ydin, naistenlehdissä asiantuntijat edistävät medikalisaatiota ja psykokulttuuria, naistenlehdet luovat mielenterveyshäiriöisille yhteisöllisyyttä, naistenlehdissä ajan ilmapiiri näyttäytyy uhkana mielenterveydelle, naistenlehdissä mielenterveyshäiriöitä käsitteellistetään monisärmäisesti ja mielenterveyshäiriön ominaisuudet tekevät siitä naistenlehtien vakiojutun. Johtopäätöksinä voidaan myös todeta, että diskurssien kautta voitiin tarkastella mielenterveyshäiriöistä selviytymisen keinoja ja terveysviestinnästä saatuja tutkimustuloksia.</p> <p>Tutkielman aineisto oli tutkittavaan aiheeseen nähden riittävä, ehkä liiankin laaja, koska diskurssianalyysi on menetelmänä työläs. Diskurssianalyysin kaikkia ominaisuuksia ei tässä tutkielmassa hyödynnetty, esimerkiksi juttujen toimijoita kuvaillaan vain yleisellä tasolla. Tutkielman diskurssit valottavat kuitenkin monipuolisesti mielenterveyshäiriöitä koskevaa kirjoittelua ja antavat aiheesta paljon tietoa. Tutkielman aihe on tärkeä ja ajankohtainen, koska muutokset yhteiskunnan rakenteissa ja ilmapiirissä vaikuttavat ihmisen mielenterveyteen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords mielenterveyden häiriöt terveysviestintä konstruktivismi kulttuurin tutkimus diskurssianalyysi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			